

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΡΩΣΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διεύθυνση: Πανεπιστημιούπολη, Κτίριο Φιλοσοφικής Σχολής,
γραφείο 626, Τ.Κ. 157 84 Ζωγράφου

<http://www.slavstud.uoa.gr/>

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ε' ΕΤΗΣΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

V ГОДИШЕН КОНКУРС ПО БЪЛГАРИСТИКА

Τον **Μάιο 2020** θα διεξαχθεί ο καθιερωμένος ετήσιος διαγωνισμός αριστείας στις Βουλγαρικές Σπουδές για τους φοιτητές του Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Ο Ε' Διαγωνισμός είναι αφιερωμένος σε δώδεκα Βούλγαρους συγγραφείς επ' ευκαιρία της επετείου των γενεθλίων τους:

1. Кирил Пейчинович / Κύριλλος Πεϊτσίνοβιτς (1770 – 1845)
2. Сава Дoproпpодни / Σάββα Ντομπροπλόντινι (1820 – 1894)
3. Натанаил Зографски / Ναθαναήλ Ζωγραφέτης (1820 – 1906)
4. Димитър Миладинов / Ντιμίταρ Μιλαντίνωφ (1810 – 1862)
5. Константин Миладинов / Κωνσταντίν Μιλαντίνωφ (1830 – 1862)
6. Григор Пърличев (Γρηγόριος Σταυρίδης) / Γκριγκόρ Παρλίτσεφ (1830 – 1893)
7. Иван Вазов / Ιβάν Βάζωφ (1850 – 1921)
8. Йордан Йовков / Γιρντάν Γιόφκωφ (1880 – 1937)
9. Деян Енев / Ντεγιάν Ένεφ (1960 –)
10. Магда Петканова / Μάγδα Πετκάνοβα (1900 – 1970)
11. Валери Петров / Βαλέρι Πετρώφ (1920 – 2014)
12. Борис Христов / Μπορίς Χρίστωφ (1945 –)

Ο διαγωνισμός διοργανώνεται με την υποστήριξη της Πρεσβείας και του Υπουργείου Παιδείας της Βουλγαρίας, και σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια Σόφιας, Βελίκο Τύρνοβο και Πλόβντιβ.

Θα δοθούν **τρία βραβεία** (δύο χρηματικά έπαθλα και μία υποτροφία για θερινό σεμινάριο Βουλγαρικής Γλώσσας*) στις ακόλουθες κατηγορίες:

- α) μετάφραση λογοτεχνικών κειμένων (επιλογή κειμένων από τους τιμώμενους συγγραφείς),
- β) εργασία εξαμήνου ή μελέτη (π.χ. ανακοινώσεις σε συνέδρια).

Στον διαγωνισμό μπορούν να συμμετάσχουν **όλοι οι φοιτητές του Τμήματος**. Οι υποψήφιοι μπορούν να διαγωνιστούν και στις δύο κατηγορίες, με περισσότερες από μία εργασίες, οι οποίες έχουν εκπονηθεί κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, στο πλαίσιο των μαθημάτων ή εκτός αυτού. Οι θεματικές των εργασιών θα πρέπει να αφορούν τις Βουλγαρικές Σπουδές. Κάθε υποψήφιος μπορεί να λάβει μόνο ένα βραβείο ακόμα κι αν διαγωνιστεί σε δύο κατηγορίες. Σε όλους τους διαγωνιζόμενους θα απονεμηθούν πιστοποιητικά συμμετοχής, έπαινοι και δώρα.

Οι υποψήφιοι καλούνται αρχικά να συμπληρώσουν την ηλεκτρονική δήλωση συμμετοχής και στη συνέχεια να παραδώσουν εμπρόθεσμα την εργασία/τις εργασίες. Στην πρώτη σελίδα κάθε εργασίας αναγράφονται το ονοματεπώνυμο, ο τίτλος ή οι τίτλοι των εργασιών και η κατηγορία, στην οποία διαγωνίζονται. Οι υποψηφιότητες θα εξεταστούν από Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία αποτελείται από καθηγητές του Τμήματος και των συνεργαζόμενων πανεπιστημίων από τη Βουλγαρία.

Οι εργασίες αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση: gbanev@slavstud.uoa.gr

Προθεσμία δήλωσης συμμετοχής: 16 Μαρτίου 2020

[ΓΙΑ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΑΤΗΣΤΕ ΕΔΩ](#)

Προθεσμία υποβολής των εργασιών: 06 Απριλίου 2020

Απονομή των βραβείων: 26 Μαΐου 2020

Συntonισμός και πληροφορίες: διδάσκων Γκέντσο Μπάνεβ

Η Πρόεδρος

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Όλγα Αλεξανδροπούλου

Παρατηρήσεις:

- *1 Τα δύο χρηματικά βραβεία, ύψους 500 € έκαστο, είναι αποκλειστική χορηγία του ομίλου Eurobank
- *2 Πληροφορίες για τα θερινά σεμινάρια:
  - [Πανεπιστήμιο του Βελίκο Τύρνοβο «Άγ. Κύριλλος και Μεθόδιος»](#) (13.07–02.08.2020) και
  - [Πανεπιστήμιο Σόφιας «Άγ. Κλήμης της Αχρίδος»](#) (12.07–01.08.2020).
- * Στο διάστημα 24.02–20.03.2020, κάθε Τρίτη και ώρα 15:00-16:00, στο γραφείο 620 θα πραγματοποιηθούν συναντήσεις με τους ενδιαφερομένους για να συζητηθούν απορίες σχετικά με τον διαγωνισμό.

[FACEBOOK ΟΜΑΔΑ](#) για τρέχουσα ενημέρωση και συζήτηση σε θέματα του διαγωνισμού

ΤΕΥΧΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α΄

[ΠΑΤΗΣΤΕ ΕΔΩ](#)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

ΣΤΟΝ Ε΄ ΕΤΗΣΙΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΜΑΙΟΣ 2020
ΤΜΗΜΑ ΡΩΣΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΕΚΠΑ

[ΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΠΑΤΗΣΤΕ ΕΔΩ](#)

ΕΝΤΥΠΟ ΓΙΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

- * Ονοματεπώνυμο στην ελληνική γλώσσα: .....
- * Име и фамилия на български език: .....
- * Α.Μ.: .....
- * Email address: .....
- * Τηλέφωνο επικοινωνίας: .....
- * Έτος σπουδών: (κυκλώστε την επιλογή σας)
  - 1ο έτος
  - 2ο έτος
  - 3ο έτος
  - 4ο έτος
  - επί πτυχίω
- * Συμμετέχω στην κατηγορία / στις κατηγορίες: (κυκλώστε τις επιλογές σας)
  - A – μετάφραση κειμένων από το τεύχος
  - B – εργασία ή μελέτη
  - A & B
- * Μορφή βράβευσης, για την οποία ενδιαφέρομαι: (κυκλώστε τις επιλογές σας)
  - A – Χρηματικό έπαθλο
  - B – Υποτροφία
  - A & B

Προαιρετικά σχόλια και παρατηρήσεις: .....

.....

.....

* – υποχρεωτικά πεδία

Ελλείψει δυνατότητας για ηλεκτρονική δήλωση συμμετοχής, οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να συμπληρώσουν την ως άνω έντυπη δήλωση και να την καταθέσουν στη Γραμματεία του Τμήματος μέχρι τις 16 Μαρτίου 2020. Τα στοιχεία είναι απαραίτητα για τη σύνταξη των πιστοποιητικών συμμετοχής και των επαίνων, καθώς και για τον υπολογισμό των δώρων.

ΤΕΥΧΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α' – ΟΔΗΓΙΕΣ

Τον **Μάιο 2020** θα διεξαχθεί ο καθιερωμένος ετήσιος Διαγωνισμός Αριστείας στις Βουλγαρικές Σπουδές για τους φοιτητές του Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών του ΕΚΠΑ.

ΤΟ ΥΛΙΚΟ

Ο Ε' Διαγωνισμός είναι αφιερωμένος σε δώδεκα Βούλγαρους συγγραφείς επ' ευκαιρία της επετείου των γενεθλίων τους:

1. Кирил Пейчинович / Κύριλλος Πεϊτσίνοβιτς (1770 – 1845)
2. Сава Допродни / Σάββα Ντομπροπλόντι (1820 – 1894)
3. Натанаил Зографски / Ναθαναήλ Ζωγραφίτης (1820 – 1906)
4. Димитър Миладинов / Ντιμίταρ Μιλαντίνωφ (1810 – 1862)
5. Константин Миладинов / Κωνσταντίν Μιλαντίνωφ (1830 – 1862)
6. Григор Пърличев (Γρηγόριος Σταυρίδης) / Γκριγκόρ Παρλίτσεφ (1830 – 1893)
7. Иван Вазов / Ιβάν Βάζωφ (1850 – 1921)
8. Йордан Йовков / Γιρντάν Γιόφκωφ (1880 – 1937)
9. Деян Енев / Ντεγιάν Ένεφ (1960 –)
10. Магда Петканова / Μάγδα Πετκάνοβα (1900 – 1970)
11. Валери Петров / Βαλέρι Πετρώφ (1920 – 2014)
12. Борис Христов / Μπορίς Χρίστωφ (1945 –)

Ορισμένοι λόγιοι, όπως ο Γκριγκόρ Παρλίτσεφ ή Γρηγόριος Σταυρίδης, διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στις σχέσεις με τον ελληνικό πολιτισμό.

Το υλικό προς μετάφραση ανθολογήθηκε δειγματοληπτικά με γνώμονα τη θεματική συνοχή των έργων και των χωρίων, τα οποία οργανώνονται στις ακόλουθες τέσσερις ενότητες:

Раздел I. ЕЗИК, КНИЖОВНОСТ, ОБРАЗОВАНИЕ / Ενότητα I. Γλώσσα, Γραμματεία, Παιδεία

Раздел II. ФОЛКЛОР И ЛИТЕРАТУРА / Ενότητα II. Προφορική παράδοση και Λογοτεχνία

Раздел III. ПРОЗА / Ενότητα III. Πεζογραφία

Раздел IV. ПОЕЗИЯ / Ενότητα IV. Ποίηση

ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Διαλέξτε τουλάχιστον ένα κείμενο από κάθε ενότητα (раздел) και συνθέστε την προσωπική σας εργασία (π.χ. με συνολική έκταση περίπου τρεις με πέντε σελίδες). Τα κείμενα προς επιλογή σημειώνονται με #. Η επιλογή είναι ελεύθερη, π.χ. # I. 2, # II.3.2, # III.3, # IV.1.

Η μετάφραση πρέπει να συνοδεύεται από σύντομο υπόμνημα σχολιασμού (π.χ. μισή με μία σελίδα), στο οποίο αναφέρονται τυχόν εναλλακτικές μεταφραστικές αποδόσεις, δυσκολίες στη μετάφραση, σχόλια για τα κείμενα, τον συγγραφέα και το ύφος του.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

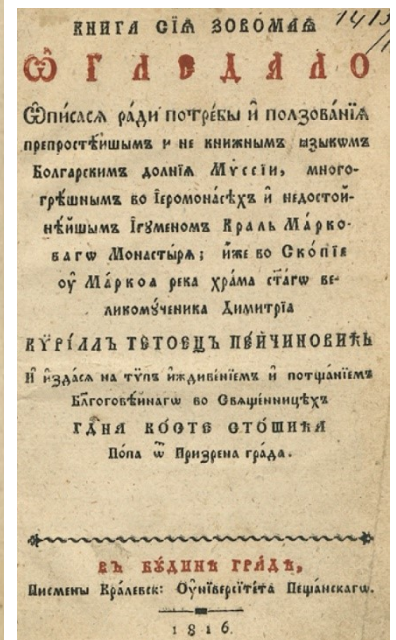
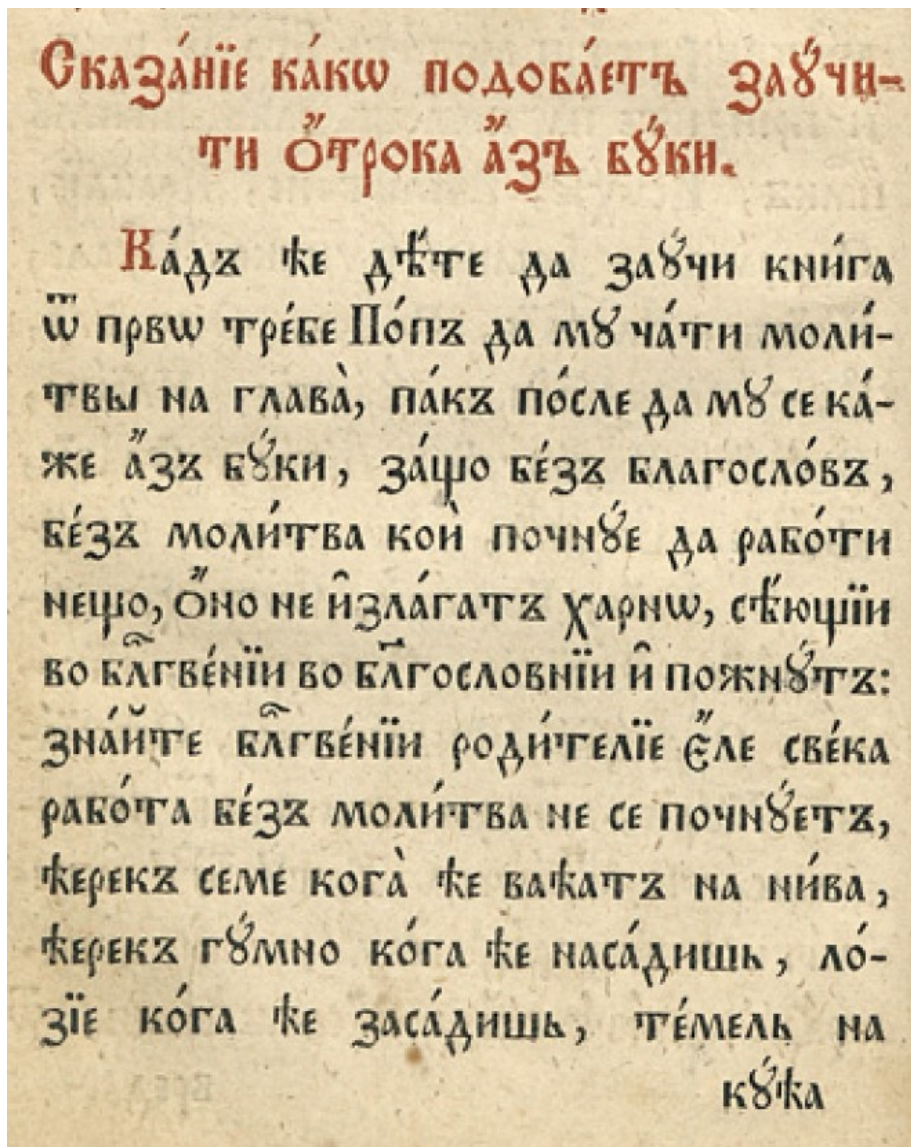
УСПЕХ!

Раздел I. ЕЗИК, КНИЖОВНОСТ, ОБРАЗОВАНИЕ

*Επιλέξτε σύντομο κείμενο.
(προτεινόμενα χωρία με μπλε γραμμή)*

I.1 – Кирил Пейчинович (1770 – 1845), годишнина: 250 г.

I.1 – Книга сия зовома Огледало

Текст: Книга сия зовома Огледало, Будапешта, 1816

<http://strumski.com/biblioteka/?id=735>

Автор: https://bg.wikipedia.org/wiki/Кирил_Пейчинович

<https://www.tretavazrast.com/articles/кирил-пейчинович-книжовник-и-просветител>

I.2 – Сава Доброплодни (1820 – 1894), годишнина: 200 г.

I.2 – Игиономия

П О Ч Т Е Н Н И Ч И Т Я Т Ъ Л И !

Нитѡ неопытность-тѡ ми на высѣкѡ-тѡ цѣлѣителнѡ наѡкѡ, нитѡ малко-то ми знѡнѣ на матернѣй-ѡтѡ ни ѡзыкѡ, нитѡ тежкѣ-тѣ трѡдѡе, кой-то полагаемѡ заради оѡченицы-тѣми, нитѡ дрѡги голѣмы причинѣи можѣха да забранѣтѡ герѣцю-то ми желѡнѣ и намѣрѣнѣи за да преведѡ на нѡшѣй-ѡтѡ ѡзыкѡ еднѡ тѡжѡрдѣ полѣзнѡ книгѡ, коѡ-то съ радѡсть поѡха Гѡрцы-тѣ, и Френцы-тѣ, сѣрѣчь ИГИОНОМИѡ-Тѡ, и коѡ-то, катѡ сочинѣи Грѣчески и Френски пренѡщнѣй-ѡтѡ Г. Сѡвва Архѣгенѡ Гарантѣевѡ (кѡй-то ѣ сегѡ оѡчитель на Цѣлѣителство-то въ Цѡрско-то оѡчилище на Галѡта-Герѡи въ Цѡриградѡ) иѡдѡди иѡ на свѣтѡ.

Ѧ книга-тѡ тѡм чи ѣ тѡжѡрдѣ полѣзна и потребна за всѣкого, товѡ ще го познѡи всѡкѣй, кѡй-то иѡ прочитѣ, и ще бѣди чи съ неѡ можемѡ не сѡмо да иѡцѣримѡ тѡм, или ѡнѡм болѣсть катѡ сѡ предѡаримѡ, но и ѡще ѡтѡ малкѣй-ѡтѡ си вѡзрѡстѡ можемѡ да вкоренимѡ здравѣе-то въ насѡ: заѡщо вѡистинѡ въ неѡ сѡмо вѡзрѡстѡ можемѡ да гѡдимѡ ѡсновѡнѣ-то и темѣлѡжѡтѡ на еднѣмѡ дѡлгогодишенѡ живѡтѡ, и ѡсвѡбѡденѡ ѡтѡ всѡкѡм болѣсть. И заради товѡ сѡ иѡдѡва тѡм полѣзна книга съ Патрѣаршеско произвѡленѣе.

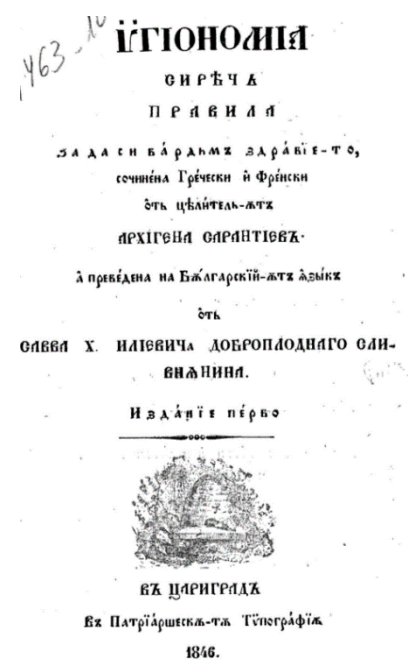
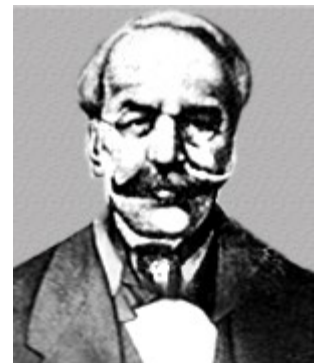
И тѡжѣ ѡставамѡ въ Вѡтель 184ѡ Декемѡврѣѡ 4

ѡвѡ Сѡвва Х. И. Доброплоднѣй

ѡвалиновѡлгарскѣй-ѡтѡ Вѡтаенскѣй Оѡчитель.

Не ѣ възмѡжно да живѣемѡ здравѣи многѡ врѣме, ѡкѡ не спѣимѡ

Нѡй прилѣчно врѣме за сѡнѡ-ѡтѡ ѣ ноѡ-тѡ, коѡ-то по неѡ врѣме сѣчко-то ѣ потемнѣно въ ѣстѣствѡ-то, и ѡще ѣ и малчѣнѣе. Гѡлѣсны-тѣ и сѡмны-тѣ сѣлы сѡ оѡправѣжѡтѡ по добрѣ презѡ ноѡ-тѡ, ѡ не презѡ день-ѡтѡ: заради товѡ коѡ-то работимѡ, или четѣмѡ презѡ ноѡ-тѡ, ѡвѡснѡлѡмы здравѣе-то.

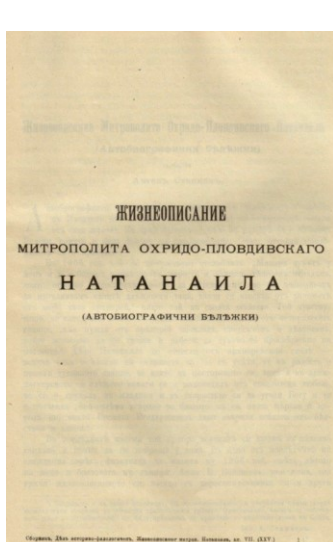
Текст: *Игиономия, сиреч правила за да си вардим здравето*. Цариград, 1846.

Автор: <http://elika.blog.bg/lifestyle/2011/08/17/sava-dobroplodni-edin-goliam-vyzrojdenec.803161>
http://mmib.math.bas.bg/?page_id=529

I.3 – Натанаил Зографски (1820 – 1906), годишнина: 200 г.

I.3 – Жизнеописание

Азъ повтаряхъ пройденитѣ ми въ Самоковѣ научни прѣдмети, а особено четяхъ житията на светиитѣ, мѣсечнитѣ пролози, благовѣстникъ Теофилактовъ, Алфавитъ Духовний Св. Димитрия Ростовскаго, отъ гдѣто извлечахъ избрани главизни и ги прѣвождахъ заради любящитѣ набожность Прилѣпски юноши и старци. Прочитахъ и други различни списания на святитѣ отци, повече рѣкописни, които зимахъ изъ богатата тогава стара библиотека на близлежащиятъ манастиръ *Трескавецъ*. Освѣнъ читанието, азъ избирахъ изъ прочетенитѣ книги сгодни поучения, прѣвождахъ ги на мѣстното българско нарѣчие заради стареца ми Манасия и онъ ги казуваше въ недѣлни и въ празнични дни на народа въ църквата свято Димитровска въ Варошъ, защото въ гр. Прилѣпъ, въ 1836–1837 година, нѣмаше църква. Благодарение на това името на мойтъ старецъ Манасия и до сега остана незабравимо въ паметъта на Прилѣпското потомство. Така азъ прѣвождахъ и на благоговейнитѣ свещеници потрѣбнитѣ имъ апостоли и евангелия. Книгата на Неофита Иеромонаха отъ манастирътъ *Нѣмца*, въ Молдава, подъ заглавие: "Служение Еврейско и все злотворение нихно съ показание отъ свещенно и Божественно писание ветхо и ново и пр. печатана въ Солунъ въ 1839 лѣто учителтъ

ми *Георги Самуркашъ* я имаше печатана на Влашки и Гръчки, и понеже онъ, като бивши Букурещски търговецъ познаваше Влашки и Гръчки язици, то рѣшихме се какъ да можемъ да я прѣведеме на наше мѣстно, просто Българско нарѣчие. И така, въ нѣколко мѣсеци врѣме, имайки прѣдъ себе си Влашкото и Гръчкото издания, съ помагание единъ другому, я прѣведохме криво-право и въ 1837 година, мѣсець май, когато тръгнахме и двамата за свята гора, дадохме прѣводътъ на единъ Велешанинъ, по име *Наумъ Лувчиевъ*, за да го печати (типоса) въ Солунъ, гдѣто се слушаше, че се отворила

българска типография. (*Жизнеописание*, с. 9.) + *Натанаилъ Охридски*

Текст: *Жизнеописание Митрополита Охридско-Пловдивскаго Натанаила*, София, 1909
<http://www.strumski.com/biblioteka/?id=417>

Автор: https://bg.wikipedia.org/wiki/Натанаил_Охридски

Раздел II. ФОЛКЛОР И ЛИТЕРАТУРА

Π.1 & 2 – Димитър (1810 – 1862) и Константин (1830 – 1862) Миладинови, годишнини: 210 и 190 г.

Μεταφράστε και σχολιάστε
τα βασικά σημεία των επιστολών.
(προτεινόμενα χωρία με μπλε γραμμή)

Автори: https://en.wikipedia.org/wiki/Miladinov_brothers

Π.1 – Κορеспонденция за сборника с песни

Πισμο № 1 - Димитър Миладинов до Виктор Ив. Григорович - Виена

Οхрид, 25 февруари 1846 г.

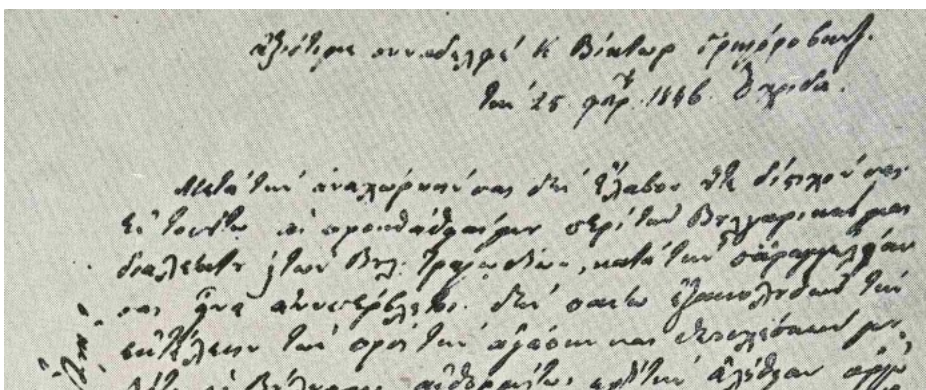
He e получил никакво писмо от Григорович. Съгласно с желанието му подготвя граматика на българския език и записва български народни песни. Постъпки за пренасянето на останките на св. Климент в Οхрид.

Ἀξιότιμε συνάδελφε Κ. Βίκτωρ Γρηγόροβιτς.

Τὴν 25. φεур[ουαρί]ου 1846. Ὁχριδα.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σας δὲν ἔλαβον οὔτε δίστιχόν σας. Ἐν τσοῦτῳ αἱ προδπάθειαι μου περὶ τῆς Βουλγαρικῆς μας διαλέκτου καὶ τῶν Βουλ[γαρικῶν] τραγυσιῶν, κατὰ τὴν παραγγελίαν σας εἶναι ἀνυπέρβλητοι. Δὲν παύω ἐξακολουθεῖν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς τὴν ἀγάπην σας ὑποσχέσεών μου, διότι οἱ Βούλγαροι αὐθормήτως πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὀργῶσι. Πλὴν συγγνωστέα μοι ἢ ἄχρι τοῦδε ἀναβολή, καθότι ἐδυσκολεύθηγν νὰ ἀπανθίσω τὰ ἐκλεκτότερα τραγῳδία ὡσαύτως καὶ τὴν γραμματικὴν. Ἐλπίζω δὲ μὲ δευτέραν εὐκαιρίαν μου, ἀφοῦ συλλέξω περισσότερα, καὶ ἀποτελειώσω τὴν γραμματικὴν, κατὰ τὸν διακαῆ πόθον σας, νὰ σᾶς τὰ διευθύνω, γράφοντές μοι, ποῦ καὶ διὰ τίνος ἀσφαλῶς σᾶς ἐγχειρίζονται. Πεπείσμεθα μάλιστα, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν χωρικῶν τῆς Γλαβινίτζας, νὰ εὐρεθῶσι καὶ τὰ ἐν λίθαις ζητούμενα γράμματα, τὰ ὅποια θέλω ἐρευνῆσειν κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ. Κάλλιστον καὶ εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι, ἐὰν διὰ συνεργείας σου ἐζητοῦντο ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τὰ ἅγια τοῦ ἀγίου Κλήμεντος Ἀχριδῶν λείψανα, ἐπικεκυρωμένα παρὰ τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, καθὼς ἰδίαις ὀφθαλμοῖς ἐβεβαιώθη, καὶ ἰδίᾳ προαιρέσει ἐζήτησες αὐτά. Ἡ δὲ παρὰ τῆς αὐτόθι κυβερνήσεως αἴτησις τῶν προειρημένων ἁγίων λειψάνων συντείνει καὶ ἔπαιμόν σας νὰ χορηγήσῃ, καὶ τὸ ἀρίστοκον σχολεῖον μας νὰ ὠφελησῃ. Σᾶς γράφω δὲ οὕτω κατὰ διαταγὴν τῶν ἐν Ἀχρίδι προυχόντων. Διὰ δὲ τοῦ αὐτοῦ γραμματικομοιστοῦ περιμένων ἄμεσον ἀπάντησιν σας εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, σᾶς προσκυνῶ μὲ βαθύτατον σέβας καὶ ὑπόληψιν.

Ὁ δοῦλος σας
Δημήτριος Μηλα δύν
ὁ ἐν Ἀχρίδι ἑλληνοδιδάσκαλος.

Πιστο № 61 - Константин Миладинов до Георги С. Раковски – Белград

Загреб, 30 јуни 1861 г.

Изпраца още два екземпляра от сборника „Български народни песни“.

Любезний г. Раковски!

Преди неколку дни¹ бех ви изпратил дванаесет екземпляра от българските народни песни, вместо да изпратя четиринаесет, како ви пишех. Сега, изправляещем погрешката ми, спеша да ви пуца още две.

Господину Икономову предадите, молям, братският ми поцелуй.
Оставам на секога

Ваш

К. Миладинов²

1861 12/30 јуля
Загреб

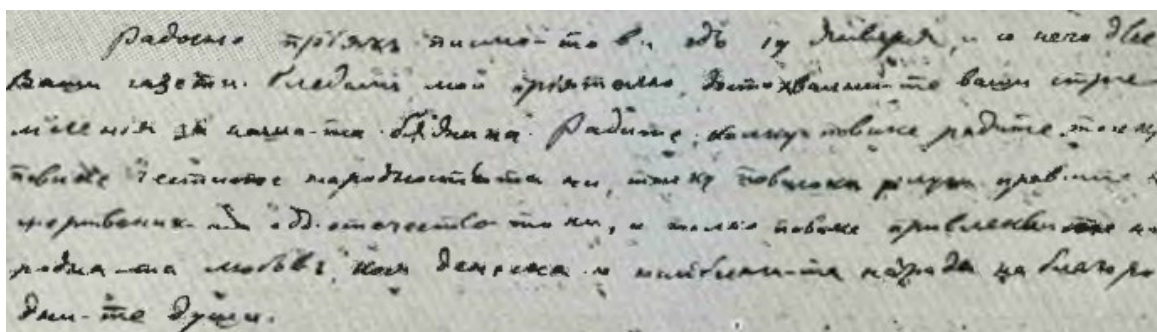
НБКМ, ф. Раковски, I Б 1248
(стар инв. № 7307)

¹ Вж. писмото на К. Миладинов от 18 јуни 1861 г.

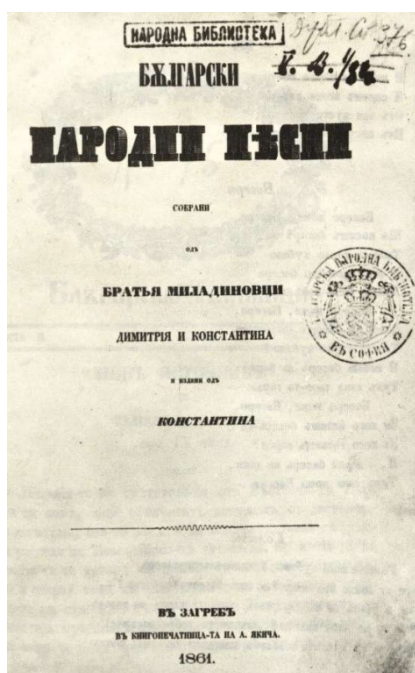
² От съдържанието на двете писма до Раковски личи, че Константин Миладинов по това време не е знаел още нищо за арестуването на брат си Димитър.

КОНСТАНТИНЪ МИЛАДИНОВЪ.

Текст: Трайков, Н. Братя Миладинови. Преписка, София, 1964 <https://strumski.com/biblioteka/?id=204>

Предговоръ.

'Си-ве почти пѣсни сѣ слушани отъ жени; седма-та одъ нѣхъ часть сѣ собрани одъ восточни-те, и други-те одъ западни-те старни, имено: Одъ Панагюрище, Софїа, Струмишко, Кукушко, Воденско, Костурско, Велешко, Дебарско, Прилепско, Охридско, Струшко и Битолско. Найповике пѣсни сѣ собрани отъ Струга, Прилепъ, Кукушъ и Панагюрище. Богатство-то одъ пѣсни-те не исцарпано. Въ Струга сѣде една девойка ни каза до сто и педесетъ прекрасни пѣсни, одъ кои повике юначки. Така и 'си-те почти Прилепски една стара жена ти каза. Прешивеещемъ толку пѣсни, нислитъ човѣкъ че сѣ исцарпи 'се-то богатство; но кога поминувитъ во друга нахала, тамо нахожатъ много други пѣсни, како одъ новъ изворъ. За това требитъ да чекаме още много други да сѣ прикладатъ на овие пѣсни, ако любопитенъ човѣкъ издривитъ това. Найповике пѣсни сѣ слушани въ Струга одъ Депа Кавайова, въ Прилепъ одъ Гюрга Коте'а; въ Панагюрище одъ Хаджи Марїа Х. Томова. — Отъ 'си-те найголема благодарность за това общеполезно собрание заслужили со искрено-то имъ усердіе Г. В. Чолаковъ, кой снабди насъ со 'си-те почти пѣсни отъ восточни-те старни; и Г. Р. Жинзифовъ, кой найповике ни помогна со пѣсни и обичаи отъ западни-те старни.

После пѣсни-те сѣ прикладени обичаи свадбени и годинешни, 'секакви вѣрованїа, игри, пословици, преданїа, гатанки, и собствени народни имина. Огромность-та одъ книга-ва не позволи да сѣ печататъ Б. слова, и пѣсни-те со ноти.

Правописъ употребихме по възможность-та найлесенъ и найсходенъ со произношенїе-то одъ слова-та; напр. вместо три-те букви ъ,

Текст: [Български народни пѣсни. Собрани отъ братя Миладиновци, Димитрия и Константина и издадени отъ Константина. Въ Загребъ. Въ книгопечатница-та на А. Якича, 1861](#)

II.2 – Народни песни

*Μεταφράστε, συγκρίνατε και σχολιάστε
τα βασικά σημεία των τραγουδιών.
(προτεινόμενα χωρία με μπλε γραμμή)*

№ 45. [Ми киниса свети Петър] <i>От Прилеп</i>	№49. Свети Петар <i>От София</i>	№46. Свети Петър и майка му <i>От Панагюрище</i>
<p>Ми киниса свети Петар, да ми одит во рай-боже, по него ѝе грешна майка, грешна майка, грешна душа. - Сине мой, свети Петар! Постой, сине, почекай ме, у рай идам, рай да видам! Се поврати свети Петар: - Ай от тува, грешна майко! Не ѝе леко за рай-боже, ... - Дейди, боже, златен боже! Си я дадоф 'сета стока, да я ядат немачници, немачници, немтурници! Мойте деца що ке ядат? Дейди, майко, грешна душо! Не ми бе'а тье просяци, туку бе'а два ангела; еден беше свет' Илиа, а другио свети Никола. Уще малце ке те судам: ти си беше кръстеница, кръщаваше малки деца, не одеше за кръщение, тук одеше за ядене, за ядене, за пиене. Нищо, майко, не подаде, ни кошульче, ни платенце, ни платенце, ни чораби, ни чораби, ни капица: голи боси те чекает, те чекает пред господа. На господа как' ке одговориш! Уще, майче, ке те судам; ти си беше карчмарица, продаваше руйно вино; ти до'иха пътници, пътници сиромаси, те пращаха пътници: - Хаи даваш, хаи зимаш? Ти, майче, се колнеше: - Бог ми душа, враг ми душа! Токмо давам, токмо земам. Им наполни триста драма, триста драма бистра вода,</p>	<p>Свети Петар в рай походи, в рай походи, там да бъде, там да бъде, дор пребъде. По него е стара майка, тиком тиче, гласом хока. Свет се Петар избръща: - Назад, назад, стара мале, ти не можеш у рай д' идеш, твоя душа греховита, че си била механечийка, ексик вино продавала и водица придавала. ....</p> <p style="text-align: right;"><i>В оригинал</i></p> <p>Свѣтъ Петаръ въ рай походи Въ рай походи, тамъ да бѣде Тамъ да бѣде, доръ пребѣде. По него е стара майка, Тикомъ тиче, гласомъ хока. Свѣтъ съ Петаръ избръща: „Назадъ, назадъ, стара мале, Ти не можешъ у рай д' идешъ, Твоя душа грѣховита. Че си била механечѣйка. Ексикъ вино продавала И водица придавала.“ На свѣтъ Петаръ рай походи Въ рай походи, тамъ да бѣде Тамъ да бѣде, доръ пребѣде. По него е прѣвнѣо либе, Тикомъ тиче, гласомъ хока: „Стой, почекай прѣвнѣо либе, И я съ тебе у рай д' идемъ!“ Свѣтъ съ Петаръ избръща: „Назадъ, назадъ прѣвнѣо либе, Ти не можешъ у рай д' идешъ, Твоя душа грѣховита, Че си чуждо работила, Ексикъ ока доходила, Твое не сѣ придавала.“</p>	<p>Свети Петар в рай ке пойде, в рай ке пойде, рай да види, грешна майка на след него, теком тече, сълdzi рони, сълdzi рони, виком вика: - Стой, почякай, свети Петре, с тебе мама в рай да иде, в рай да иде, рай да види, Христу богу да достои. Обърна ся свети Петар, та погледна низ негово, низ негово десно рамо, сълdzi рони низ хубаво, низ хубаво светло лице; отговаря свети Петар: - Леле варе, грешна мале. Не си згодна в рай да идеш, в рай да идеш, рай да видиш, Христу богу да достоиш. Кога бехме, мила мамо, на бело, мамо, видело, ние бехме чорбаджии, чорбаджии, механджии, додеха си два божеци, засвириха, запесеха и ся, мамо, помолиха за Христово светло име; но ти, мамо, не ги дари, не ги дари божа дарба. На им даде, мила мамо, една кора питен лебец, де седеше от цел месец.</p>

Текст: Български народни песни. Събрани от Димитър и Константин Миладинови. Под редакцията на Тодор Моллов. Варна: LiterNet, 2007 <https://liternet.bg/folklor/sbornici/miladinovci/content.htm>

Π.3 &4 – Григор Пърличев / Γρηγόριος Σταυρίδης (1830 – 1893), годишнина: 190 г.

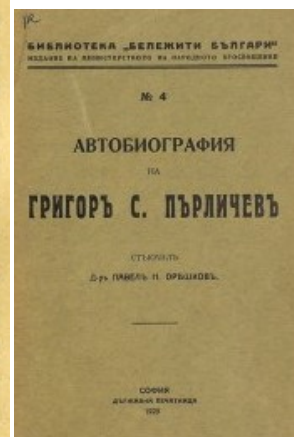
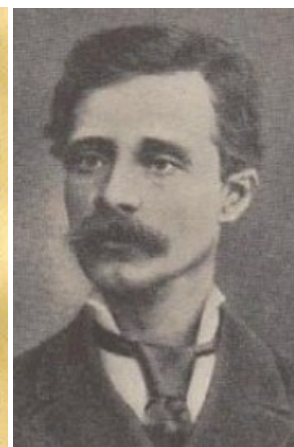
Π.3 – Автобиография

противъ, му казахъ, азъ имамъ да Вы частъ. Отдохме у Варнавъ, прочутый тогава готвачъ. Се смаяхъ, като се огледахъ въ огромното тамъ стъкло: Приличахъ на човѣкъ истлѣлъ отъ тригодишна трескъ. За себе поръчахъ рыбнъ чорбъ, любимото си ястие; Съркнѣхъ единъ пѣтъ, а вторично не могахъ да вкусѣ: Останъ ястието непокътнѣто. Послѣ отидохъ у Раггависъ и му явихъ че съмъ съчинителъ тѣ на „*Αρματολός*.“ Онъ ме прие много ласкаво и съ тържественъ гласъ повѣка госпожѣтъ си и ме прѣпоръча. — Вы посвятихте половинѣтъ на награждѣ на каквото и да е благочестиво дѣло. — Да! тѣй писахъ и не се отрицамъ. — Тая щедростъ много вы прѣпоръчва; а другѣтъ половинѣ?... Тоя страненъ въпросъ ме учуди. — За другѣтъ половинѣ, прибави Онъ, Вы не писахте ничто. — Другата половина трѣба за менъ: не съмъ богатъ. Видно бѣше че отговоръ тѣ не му се ареса и Онъ замълча... — Чухте ли каквы похвалы азъ Ви сплетохъ? — Да! Вамъ нито можно е да говорите противъ съвѣсть тѣ си... Тутакси Онъ узна суровость тѣ на отговора. — Отъ каквѣ сте възрастъ? — 30 годишенъ. — Отъ каквѣ сте народность? — Българинъ. — Не е можно Българинъ да има чърны косы и чърны очи. На това не отговорихъ; но приковахъ очитѣ си въ неговитѣ; Онъ наведе своитѣ. — Не ли Вы сами отъ амвона казахте, че отъ произношеніето на еднъ само думѣ можете да познаете всекого дали е Еллинъ или не; а азъ нито думѣтъ *Еллинъ* не могъ да произнесъ както Вы ѣ произнасяте.

АВΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ. □

367

Раггависъ онѣмѣ. Разговоръ тѣ станъ несносенъ, и се оттеглихъ. Слѣдъ три дена ме повѣкахъ универ: власти: Първый въпросъ бѣше: Отъ каквѣ сте народность? — Българинъ. Замълчахъ. — Можете ли изустити нѣколко стиха на „*Αρματολός*?“ — Всичкитѣ, ако щете: и почнѣхъ да изустявамъ. — Стига, ми казахъ. — Но съ това не можете се увѣри, че стихотвореніето е собствено мое: азъ и чужди стихотворенія изустявамъ: За да се увѣрите, дайте ми темъ, каквѣто щете, и върху неѣ да сложъ нѣколко стихове. Останѣхъ смаяни: Тѣ бѣхъ напълно увѣрени че стихотвореніето не може да бѣде¹⁾ мое. — Искашъ ли

Текст: <https://stariknigi.bg/book.php?id=2922>

Автор: https://bg.wikipedia.org/wiki/Γρηγόριος_Πάρλιχев

Π.4 – Ο Αρματωλός, Γρηγόριος Σταυρίδης (Григор Пърличев)

Предайте текста на съвременен гръцки език.
Съпоставете оригинала с превода.

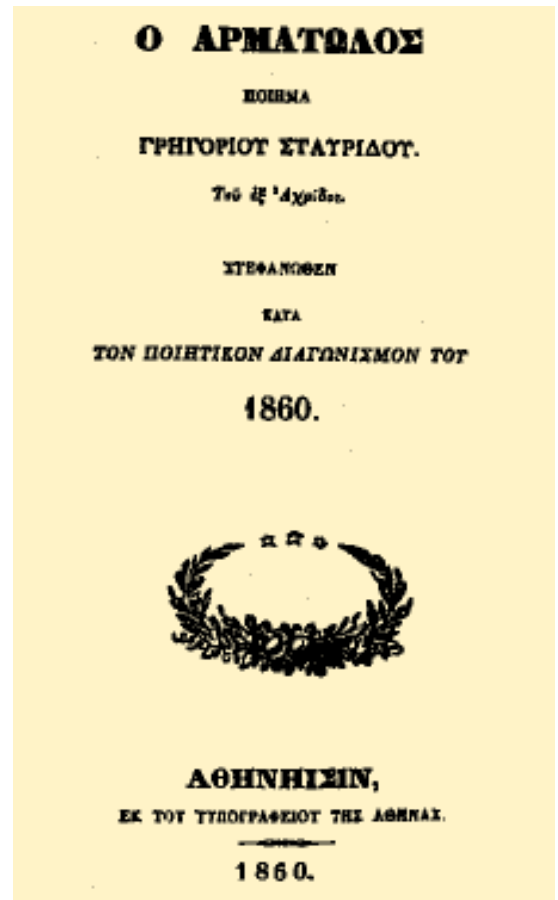
Ολοφυρμοὶ ἀκούονται εἰς Γάλεσνικ τῆς Ρέκας (α)
ποῖα μεγάλη συμφορὰ
Συνήγαγ' ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας
κ' ὅλοι θρηνοῦσι γοερά;

Μὴν ἐθραυσεν ἡ χάλαζα ἀγροὺς τοὺς πυροφόρους;
μὴν ἐπλημμύρησ' ἡ ἀκρίς;
Μὴν ὁ Σουλτάνος ἐστειλεν ἵνα ζητήσῃ φόρους
παραπροθέσμους καὶ βαρεῖς;

Δὲν ἐθραυσεν ἡ χάλαζα ἀγροὺς τοὺς πυροφόρους!
δὲν ἐπλημμύρησ' ἡ ἀκρίς!
Οὐδ' ὁ Σουλτάνος ἐστειλεν ἵνα ζητήσῃ φόρους
παραπροθέσμους καὶ βαρεῖς!

Οἱ Γέγιδες ἐφόνευσαν Κοσμάν τὸν ἥρωά μας
Ἀρματωλὸν ἐξακουστὸν.
Καὶ θὰ ὑβρίζ' εἰς τὸ ἐξῆς τὰ σύσκια βουνά μας
ὁ ποὺς τῶν Ἀλβανῶν ληστῶν.

Οὕτως ἐλάλουν ἐμπληκτοὶ ἀμήχανοι ἀγρόται
Δήμητρος ὀπαδοὶ πιστοὶ,
Καὶ αἱ γυναῖκες ἐσχίζον τὰς παρειάς των, ὅτε
ἤκούσθ' ἡ εἰδησις αὐτή.

Сердарътъ

Ποεμα отъ Гргорию Ставридисъ (Пърличевъ) охридчанинъ, вѣнчана на поетическия конкурсъ прѣвъ 1860 г. въ Атина.

Прѣвелъ въ проза отъ гръцки Г. Веласчевъ

Πισῆτσι се чуватъ отъ село Γαλεχνικъ въ Ρέκα ¹⁾. Καεво ли ε зло постиγнѣло мало и голѣμο, та всички сж милно заплакали? Градушка ли побѣ ниви златокласи? Скакалци ли допаднѣхж? Или султанътъ пратилъ прѣди врѣме тежки данѣци да собира? Нито е градушка побѣла ниви златокласи, нито сж скакалци допаднѣли, нито пѣкъ султанътъ е пратилъ прѣди врѣме да собѣратъ тежки данѣци: гегитѣ убили Кузманъ капетана, сердаринътъ, юнакъ надъ юнаци, и отъ сега за на прѣдъ люти разбойници албанци ще тѣпчѣтъ и оскверняватъ нашитѣ сѣбнечсти планини.

Тѣй приказвахж смугени и поразени орачѣтъ, вѣрнитѣ слуги на майка-земя; а женитѣ, като чухж жалната вѣсть, скубѣхж си коситѣ. Μѣлвата се издигаше до небеса и рас-

ΤΟΙ ΜΕΓΑΦΡΟΝΙ

ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΙ ΖΑΠΑ

ΤΟ ΦΙΛΟ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΘΗΝΣ

ΚΑΙ ΙΑΡΤΗ

ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.

Автор: [https://el.wikipedia.org/wiki/Γρηγόρης_Σταυρίδης_\(Παρλίτσεφ\)](https://el.wikipedia.org/wiki/Γρηγόρης_Σταυρίδης_(Παρλίτσεφ))

Γιοχάλας, Γ. (1971). Το епικό ποίημα του εξ Αχρίδος Γρηγορίου Σταυρίδου (Prlicev) "Σκενδέρμπεης": (ιστορικά και λογοτεχνικά πηγαι). Μακεδονικά, 11(1), 174-259. doi: <https://dx.doi.org/10.12681/makedonika.938>

Раздел III. ΠΡΟΖΑ

*Επιλέξτε ένα διήγημα.
(οι φοιτητές του Δ' εξαμήνου
μπορούν να επιλέξουν ένα χωρίο)*

III.1 – Иван Вазов (1850 – 1921), годишнина: 170 г.

III.1 – „Последния му ден“ (Видение за Христо Ботев)

Това беше преди хилядо години, тъкмо на 2 май.

Слънцето и тогава пак тъй лъчезарно грееше от синьото небе над хубавата българска земя; ветрецьт пак тъй нежно шъпнеше в зелените гори, славеите пееха в клоните на дърветата, клепалата на манастирите ехтяха в планинските самотии, оралата на орачите теглеха черни бразди по полетата ѝ.

В един старопланински манастир, във вечното мълчание на двора му него ден царуваше тревога.

Братията с угрижени лица, с безпокойни погледи се шураха по тревясалите плочи, влазяха бързо в една килия и излязяха из нея с още по-угрижено лице и наскърбени очи.

Защото в тая килия сега бе на смъртното легло едни стар седемдесет и пет годишен инок.

Той лежеше на просто сламено легло.

Дневният светлик, като минаваше през запрещеното с железни пръчки прозорче, осветляваше бледно, изпито лице с дълга бяла брада, която покриваше голяма част от гърдите на стареца, облечен в бедно монашеско расо.

Смъртта туряше вече печата си на лицето на пътника към другия свят. То имаше изражение неземно, нечовешко и нищо вече от тревогите на тоя мир не се отразяваше по спокойното му и високо чело.

Само дълбоко хлътналите му очи светеха и живееха. Пламъкът на живота, почти напуснал това изнурено тяло, сякаш се бе събрал и съгъстил с всичката си яркост в очите. И техният поглед, дълбок и властен, поглед на умиращ орел, пробиваше голата стена, летеше в пространствата над безкрайния предел, над всичко, що се простираше между Охридското езеро и Унгарската равнина.

Тоя смъртник беше цар Борис.

Очите светеха и очакваха.

– Иде ли? – пошушнаха безкръвните устни. Присъстващите братия отговориха:

– Наближава.

Погледът на умирация цар блесна.

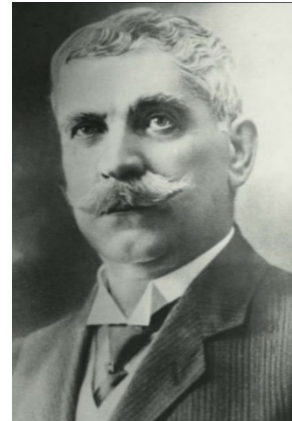
– Много се бави, а смъртта бърза... – избъбра Борис. – Искам да го видя.

Малко време мина и в манастирския двор голяма шетня се чу. Клепалата забиха; конски подкови зазвънтяха по плочите, зачаткаха саби.

Влезе бързо един величествен, в разцвета на мъжествена сила и красота човек, със златен шлем на глава, облечен в багреница, и падна на колене пред леглото на умирация, целувайки и покривайки със сълзи костеливата му ръка.

– Тате! – пошъпна порфироносният мъж.

– Симеоне! – пошъпна инокът.

И като стисна със студените си костеливи ръце неговите силни, топли и юнашки ръце, продума:

– Великий сине, напускам тоя свят и земята, която обичах, и народа, за който милеех. Следвай мъжествено завета ми, следвай все тъй славно из мъчния път, който аз напуснах поради безсилието на старите години; сей правда в царството, сей светлина; да царува под твоята сянка правдата божия и истината на Христовото слово. Люби я тая земя, както аз я любих, и нека сред славата на твоето победоносно оръжие цъфти в нея мир и щастие и добродетели, и нека възвеличиш до небесата името си, и нека вековете го помнят с почит и поколенията да го произнасят с гордост. Да озари бог твоята мисъл и да укрепи твоята десница за слава и радост на народа ми.

И като рече тия думи, великият старец благослови пак сина си и предаде богу дух.

И Симеон раздра царската си багреница и обля о горещи сълзи изстиналата ръка.

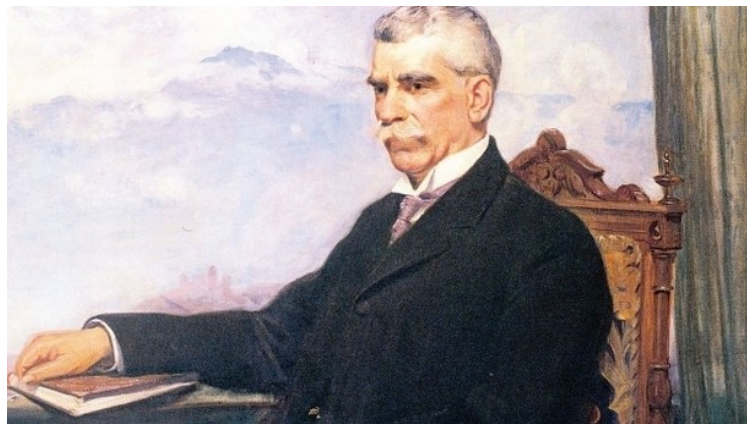
Навън клепалата забиха тържествено и скръбно. Плач и ридания се чува на двора. В килията беше тихо. Симеон, коленичил пред смъртното легло, облян със сълзи, се молеше.

Навън клепалата биеха скръбно и тържествено...

София, 14 април 1907 г.

Текст: <https://www.slovo.bg/showwork.php3?AuID=14&WorkID=17384&Level=3>

Автор: https://bg.wikipedia.org/wiki/Иван_Вазов

Сърцето, морето, небето –
три думи, три гатанки тайни,
Морето, небето, сърцето –
три бездни, три свята без-
крайи!
и. Вазов

III. 2 – Йордан Йовков (1880 –1937), годишнина: 140 г.

III.2 – „Светата нощ“, сборник са разкази *Край Места*

...Вън на двора неволно трябваше да се спрем, смаени от тайнствената прелест на южната нощ. Месецът беше изгрял напълно, но тънкият му сърп стоеше още ниско, медночервен и без блясък. Мъртвите и слаби лучи нямаха сила да разсеят тъмнината и само на изток небето беше светло и блещеше с нежната синина на атлаз. Тук-там грееха по-едри звезди. Беше тихо. Никакъв звук не се чуваше, никакво движение не разклащаше черните грамади на дърветата.

Изведнъж някъде наблизко гръмна буря от гласове, странна и непозната песен, която скоро затихна, като че грабната и отнесена надалеч, и веднага пак прозвуча все тъй високо и ясно. .... Пееше се някъде по-близо и по-ниско. Една-две секунди минават само, и ние разбираме всичко: там пееха „Христос възкресе“.

– Гърците пеят – казва спокойно Кузев, който беше излязъл малко по-напред. –Около черквата трябва да са. Ей де светят свещите им. А, много са, гледайте!

Отвъд Места, по посока на селото, което сега не се виждаше, в самото подножие на планината, като че беше се събрал най-гъстият мрак на нощта. Там блещиха хиледи светли точки, едни от които бяха наблизко и се сливаха като жеравата на огнище, а други по-настрана се движеха из тъмнината, като светулки. Нищо друго не можеше да се види. Но ние знаехме, че тъкмо на това място денем се белееше малката черквица. В селото имаше няколко гръцки дружини, горе на укреплението – още няколко. Всички, както се виждаше, бяха дошли на черква.

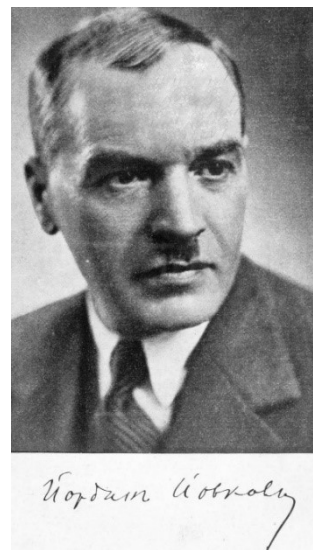
Но сега друго също такова пеење се зачу откъм противоположната посока, зад нас. Чуваше се по-глухо и по-задавено, защото идеше отдалеч, но беше все тъй многогласно и широко. Обръщаме се: пееха там пък нашите в полка. Пееха и те „Христос възкресе“. Ниско над тъмната линия на хоризонта грееше и там светло сияние от свещите.

Всичко това беше тъй необикновено и неочаквано! Някои от войниците се засмя, опита се да се пошегува нещо, но сконфузено замлъкна. Запахна отново от двете страни. Ясно и близко се чуваше единият хор, който беше насреща ни, в късите паузи, като далечно ехо, дочувахме и другия. Нищо по-импозантно, нищо по-тържествено не можеше да има от това. Нощта беше все тъй тиха, тъмнината сливаше всички очертания на земята и над хаоса на мрака по-необятно се издигаше осветеното небе с малкото си звезди и с тънкия сърп на месеца.

Отколе вече над тия места тежеше призрактът на войната. Горе по високите върхове на планината и долу в полето – навсякъде земята беше изорана от окопи, опасана с телени мрежи, обременена с желязо и бетон. Скрити в мрака, невидими и мълчаливи,

зееха железните гърла на хиляди оръдия. И сред тия зловещи и мрачни лабиринти, и тук, и там, около трепетното сияние на запалените свещи, стояха хиледите въоръжени хора с открити глави, с осветени лица. Те пееха и докато ръцете стояха върху меча или здраво стискаха пушката, очите бяха обрънати към небето и сърцата се изпълваха с упование и любов.

Ние слушахме, без да си проговорим. ... И ето, когато едновременно замираха последните звукове и от двете страни, по някаква странна случайност, в небето на запад се откъсна и падна звезда. Минутната и следа угасна и се стопи в мълчанието на нощта – кратък миг, през който като че всичко наоколо беше спряло дъх.

Ние почакахме, но вече нищо не се чу. Светлите точки в подножието на планината се раздвижиха, почнаха да се отдалечават в разни посоки и да гаснат. Изгуби се и светлото сияние откъм лагера на полка. Службата и от двете страни се свърши. Месецът беше се издигнал по-високо и по-ярко грееше над черните върхове на гората. ....

"Край река Места"
Стойко Донеv

Текст: <http://www.slovo.bg/showwork.php3?AuID=95&WorkID=2650&Level=3>

Превод на английски: 'Holy Night' by Yordan Yovkov. Sobornost 34/1 (2013) -

https://www.academia.edu/4976444/Holy_Night_by_Yordan_Yovkov_Sobornost_34_1_2013

Автор: https://bg.wikipedia.org/wiki/Йордан_Йовков

III. 3 & 4 – Деян Енев (1960–), годишнина: 60 г.

III.3 – „Топчо“, сборник с разкази Лала Боса

От баща ѝ остана самото на закачалката с дъх на цигари. Но с времето и този мирис изветря.

Майка ѝ намери убежище в глухотата си. Когато се върнеше от работа, Анелия сядаше при нея да ѝ разкаже деня си. Накрая разказите ѝ се превърнаха в един-единствен, един и същ разказ.

Майка ѝ неизменно кимаше с глава, в знак, че я чува, но Анелия не беше сигурна дали това е така. Все пак, никога не направи опит да провери, за да не я обиди.

Сара се появи една есен, присламчи се към Анелия по пътя от спирката към къщи. Пуснаха я да преспи в двора, започнаха да я хранят, дори ѝ поръчаха дървена колибка. Майка ѝ се съживи, защото вече имаше компания през деня.

В навечерието на зимата Сара роди седем кученца. Но зимата през онази година се случи най-тежката от десетилетие насам. И кученцата не оцеляха. Остана жив само Топчо.

Топчо порасна широкогърд, но късокрак. Когато Сара се убеди, че е оставила къщата в ръцете на добър пазач, един ден тя изчезна тъй, както се беше появила.

Годините си вървяха. Двете жени, майката и дъщерята, все повече заприличваха една на друга.

Един ден и Топчо изчезна. Явно се обади скитнишката му кръв.

Поредната зима вледени всичко. Изведнъж наоколо се появиха много бездомни кучета, които особено сутрин, когато Анелия отиваше на работа, прекосяваха на глутница безлюдната улица и я плашеха.

Една сутрин глутницата я загради. Имаше кучета от кол и въже, големи и малки, а имаше и няколко наистина едри песа, които налитаха най-упорито. Анелия свали

чантата си и започна да я размахва в кръг около себе си, като внимаваше да не се подхлъзне.

Изведнъж отпред изскочи едно неголямо куче. То каза нещо на оста налите и те всички се дръпнаха встрани и млъкнаха. И после хукнаха нанякъде по блесналия леден път.

– Топчо, ти ли си? – извика Анелия.

Топчо я погледа малко, сбърчи носа си в нещо като усмивка, а после се затича да настигне глутницата.

Текст: <https://www.ploshtadslaveikov.com/kuchetata-i-chovetsite-na-deyan-enev/>

Автор: <https://kultura.bg/web/слово-за-лала-боса-и-деян-енев/>

https://bg.wikipedia.org/wiki/Деян_Енев

III.4 – „Ричи“, сборник с разкази *Лала Боса*

Ричи беше храбро куче. Когато слизаха с асансьора от шестия етаж на високия блок в онзи краен софийски квартал, където тя обитаваше една боксониера, Ричи не се плашеше от страшните звуци, които издаваха въжетата на асансьора, сякаш вдигаха или спускаха котвите на презокеански кораб, Ричи не се плашеше, а храбро изхвърчаше от асансьора на партерния етаж, едва изчакваше да отидат в тревата на междублоковото пространство и тя да откопчее кайшката му и се втурваше да тича, без да го е страх, че по пътя си ще срещне други кучета, много по-големи от него и може да пострада, той се хвърляше смело в битките и битките често завършваха с рани, но макар и ранен, Ричи не падаше духом, а гледаше храбро и този поглед под русата козина на главата му, приличаща на косата на русо момченце, сресано на път, много му отиваше на кокершпаньолската муцунка; когато се разделяха, защото тя замина за онзи далечен френски град близо до атлантическото крайбрежие и се наложи да закара Ричи при майка си и баща си на село, той продължи да гледа храбро в мига на раздялата, навярно си мислеше, че раздялата няма да продължи много дълго, че раздялата няма да продължи вечно, но точно така се случи, раздялата продължи вечно и накрая храбрият поглед на Ричи угасна и той умря, първо се разболя, не можеше вече да гони кокошките в двора, не можеше вече изобщо да ходи, кашляше, баща ѝ го завиваше с едно одеало, но Ричи започна да трепери, спря да яде и да пие и накрая умря и баща ѝ го погребва в края на двора и после винаги, когато минаваше по пътечката оттам, очите му се навлажняваха и добре че никой не виждаше това; сега този месец баща ѝ ще навърши деветдесет години, разбира се, ще се чуят по телефона, тя би му изпратила и картичка от нейния далечен френски град близо до атлантическото крайбрежие, но вече никой не праща картички, картичките останаха в миналото, като онази циментова пътечка под лозницата до старата им кирпичена къща, тя беше на пет, но още не можеше да казва „р“, бяха измили пътечката с маркуча и тя изскочи боса и се затича по нея, като викаше силно „Лала боса“, „Лала боса“, името ѝ беше друго, в него имаше буквата „р“, но тя още не можеше да казва „р“ и затова наричаше себе си Лала, после се научи да казва „р“, разбира се, дори когато научи френски, френското ѝ „р“ звучеше много богато и неподражаемо, съвсем като на истинска францужойка; и докато пътува сега с трамвая до другия край на града в неделното утро, където се намира гръцката църква, за да присъства на литургията, кой знае откъде в главата ѝ се промъкна това „Лала Боса“, то остана в главата ѝ дори когато миряните в църквата, дошли от различни краища на света в този далечен френски град близо до атлантическото крайбрежие, започнаха да казват едни след други думите на молитвата „Отче наш“ всеки на своя език, на румънски, на руски, на украински, на гръцки, на български, накрая сирийците казаха „Отче наш“ и на арамейски, арамейският звучеше толкова меко, приличаше на някаква птича песен, в него, чудно, сякаш имаше място и за това „Лала Боса“, което донесе спомена, още докато пътуваше с трамвая, за онази циментова пътечка, измита с маркуча под лозницата до старата кирпичена къща, където тъкмо сега майка ѝ минава и вдига от време на време глава като птица...

Текст: <https://kultura.bg/web/лала-боса/>

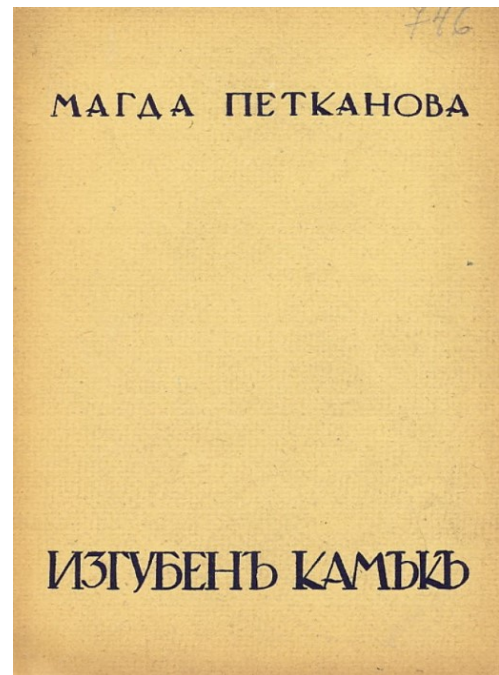
Раздел IV. ΠΟΕΖΙΑ

*Επιλέξτε ένα ποίημα.
(Οι φοιτητές του Δ' εξαμήνου
μπορούν να επιλέξουν δύο τετράστιχα)*

IV.1 – Μαгда Πετκανова (1900 – 1970), годишнина: 120 г.

IV.1 – „Μασлината“

Стъблото ѝ от старост е нестройно,
клонете ѝ тежат от изобилен плод.
Λοмили са я дните многобройни.
И тя, за да изхрани млад живот,
в земята дири мъничка следа
от капчица вода,
и смуче влага чиста
от своето подножие каменисто.
Α в младостта си от скалистото крайбрежие,
в морето своята хубост е оглеждала.
Но минало е времето на суетата,
ненужни ѝ са днес огледалата,
не чака с трепет техните отъвети.
И като майка с рожба на ръцете,
едничка грижа има -
да бъде здрава, несломима,
за ветрове и бури да не бъде стръв.
Да може през последния си ден
и сетната си капка кръв
на своите деца да раздаде.

Τекст: <https://literaturensviat.com/?p=129284>

Αυτορ: <https://liternet.bg/publish33/magda-petkanova/index.html>
https://bg.wikipedia.org/wiki/Μαгда_Πετκανова

IV.2 & 3 – Валери Петров (1920 – 2014), годишнина: 100 г.

IV.2 – „Хвърчащите хора“

Те не идат от космоса,
те родени са тук,
но сърцата им просто са
по-кристални от звук.

и виж, ето ги, литват над балкони с пране,
над калта, над сгурията в двора,
и добре, че се срещат единици поне
от вида на хвърчащите хора!

А ний бутаме някак си
и жени ни влекат,
а ний прием коняка си
в битов някакъв кът,

и говорим за глупости, важно вирейки нос,
или с израз на снобска умора,
и изобщо стараем се да не става въпрос
за вида на хвърчащите хора.

И е вярно, че те не са
от реалния свят,
не се срещат на тениса,
нямат собствен „Фиат“,

но защо ли тогава нещо тук ни боли,
щом ги видим да литват в простора -
да не би да ни спомнят, че и ний сме били
от вида на хвърчащите хора?

Текст:

https://litclub.bg/library/nbpr/valeripetrov/hvurchashtite_hora.html

Аудио & видео:

<https://www.youtube.com/watch?v=p6wk0DRH6M4>

<https://www.youtube.com/watch?v=-Syrvi3BOUs>

“Over the town”
Marc Chagall, 1918

IV.3 – „Добрите писма“

Толкова радост извика
πισмото с добри новини!
Гледам клеймото на плика
и пътя му смятам във дни.

Мисля си: значи, когато
бях вчера така натъжен,
листчето, с радост богато,
е вече летяло към мен.

Значи, така ни се струва
понякога черен светът.
Хора, недейте тъгува –
добрите писма са на път!

Текст: <https://www.svet.bg/добрите-писма-на-валери-петров/>

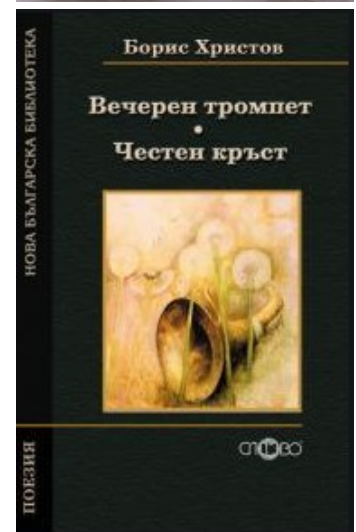
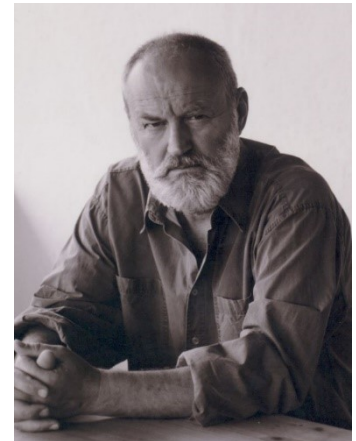
Автор: https://liternet.bg/publish16/valeri_petrov/index.html
https://bg.wikipedia.org/wiki/Валери_Петров

IV.4 – Борис Христов (1945 –), годишнина: 75 г.

IV.4 – „Сватбата на мама“

Слезе от хълма и тръгна нанякъде -
потъна баща ми в тревите зелени.
Вече двайсет години аз го очаквам
и от двайсет години мама се жени.
Самотни и тъжни дохождат мъжете -
причесани меко, с походки красиви.
Говорят, сами си предлагат ръцете.
А тя и не иска да знае. Щастлива
излиза навън и се рови из двора,
ходи донякъде - с мляко се връща,
сяда на прага, с тишината говори...
Откакто я помня, все си е същата.
Но някой ден ще пристигне жениха
и ще приседнеме в стаята трима.
Тихо ще вият кларнетите, тихо
ще бъде в душите ни - ще мълчимо.
Трохите той ще реди, тя ще го гледа.
Най-послед ще заговорят за здравето.
Ще оживее нашата къщица бедна,
ще си тръгна тогава - ще ги оставя.
Ще поплаче на прага моята майка
и ще си легне бавно в нощта
до кроткото рамо на непознатия
и до сърцето на мъртвия ми баща.

Автор: <https://www.bulgarkamagazine.com/борис-христов-поетът-който-просто-т/>

Текст: <https://liternet.bg/publish5/bhristov/poezia/vecheren/svatbata.htm>

Аудио: https://www.youtube.com/watch?v=vCIHc_-7o00

Песен: <https://www.youtube.com/watch?v=E7DkBlggfJA>

Съставител на книжката за конкурса:
лектор Генчо Банев

Συντάκτης του τεύχους διαγωνισμού:
λέκτορας Γκέντσο Μπάνεβ